

Begraven of cremeren?

Gemeentevergadering van 25 september 2024

1 Kor. 10:31 Of u dus eet of drinkt of iets anders doet, doe alles tot eer van God.

In elke cultuur en in elke tijd heeft de mens grote aandacht geschonken aan de verzorging van de doden. De plaats die de dode in het hart van degene die achterblijven, is altijd zeer groot geweest.

Zelden of nooit vindt men een cultuur of groep die onverschillig is rondom de dood.

De dood is zo ingrijpend dat de mens even stil wordt gezet. Wanneer een dode door de straten wordt gesleept, zoals we dit de laatste jaren soms op tv zagen, weten we dat we met barbaarsheid te maken hebben van het ergste soort. Hoe men met de doden omgaat, zegt iets van de algemene aard van het volk.

Diepere achtergrond.

De wijze waarop men met de dode omgaat heeft een diepe achtergrond. Als we verschillende culturen overdenken dan vallen mij vier verschillende wijzen van het omgaan met de dode op.

*Velen vertrouwen de doden toe aan de aarde. Dat kan op allerlei wijzen gebeuren.

De ene balsemt het lijk en de ander wikkelt het in doeken. De ene legt het lichaam in een kist en de ander legt het gewikkeld in doeken zo in de aarde. Sommigen willen in het land van geboorte begraven worden.

* Anderen geven de doden prijs aan de lucht. De lijken worden dan een prooi voor het wild gedierte.

* Weer anderen laten hun doden in het water afdrijven zodat ze eindelijk hun bestemming zullen vinden.

* Tenslotte is daar de verbranding door vuur.

Al deze methoden zijn niet zomaar gekozen maar komen voort uit een diepere meestal religieuze achtergrond. Het verbranden is vooral in het Boeddhisme gebruikelijk.

Zo wil men de ziel bevrijden van het tijdelijke huis van het lichaam. Men gelooft dat niet alle banden van de ziel met het lichaam verbroken wordt en is een verhindering voor de ziel om vrij te komen (met de gedachte van reïncarnatie)

Het omgaan met onze doden heeft dus alles te maken met de achterliggende levensvisie en levensverwachting. Ongewild drukt men, in de omgang met de overledene, uit wat voor waarde men aan het leven geeft. Het cremeren of begraven heeft dan ook veel diepere achtergronden dan men denkt.

Je ziet hierin hoe men over het hiernamaals, de onzichtbare machten zoals demonen en God, en ook over de toekomst van de mens, denkt.

Als christenen hebben we een duidelijk visie. We hebben vanuit Gods woord inzicht gekregen in de oorsprong van het leven en onze bestemming.

Deze visie wordt zichtbaar bij het omgaan met de dood en het begraven van een persoon.

Waarom cremeren?

Het cremeren van de doden is pas sinds het midden van de 20e eeuw in trek. In 1873 werd in Milaan het eerste crematorium gebouwd. Het heeft echter tot het midden van de 20e eeuw geduurd voordat men het cremeren accepteerde als een alternatief voor het begraven.

Crematie was in de 19e eeuw in Nederland verboden.

Op [1 april 1914](#) vond de eerste crematie plaats, die van dr. [C.J. Vaillant](#), (toepasselijke naam merk van verwarmingsketel) hoofdbestuurslid van de Vereniging voor Facultatieve Lijkverbranding. Pas in [1968](#) werd in de [Wet op de lijkbezorging](#) crematie gelijkgesteld aan begrafenissen.

Sindsdien is het cremeren alleen maar toegenomen.

Er zijn in onze moderne maatschappij 4 redenen aan te wijzen voor crematie.

- Cremeren is hygiënischer dan begraven. Vooral rond de begraafplaatsen kan de grond vervuild worden.
- Cremeren is economischer. Geen dure kist en geen dure steen.
- Cremeren is beter voor de ruimtelijke ordening. Geen begraafplaatsen.
- Tevens wordt de grond steeds duurder. Vooral in de grote steden wordt dit argument doorslaggevend. In steden zoals Tokio mag men de doden alleen maar cremeren.
- Cremeren wordt besloten omdat niemand het graf kan onderhouden

De dood voor een christen.

Voor de ongelovige mens is de dood het noodzakelijke en onvermijdelijke einde van het leven. Voor de christen is het echter veel meer. De dood hoort niet bij de mens. De mens is Gods schepping de kroon van Zijn schepping om eeuwig bij God te zijn en ven Hem te genieten. De dood deed zijn intrede nadat de verwoestende zonde binnen was gekomen. De oorzaak daarvan wordt ons precies uitgelegd in Genesis 3. Maar het sterven is voor ons niet het einde. Er is hoop.

Wat zegt de bijbel?

De vraag die we willen beantwoorden is de volgende: Is er een Bijbelse onderbouwing te geven voor begraven of cremeren?

Er zijn geen teksten die het begraven van een dode voorschrijven of het cremeren verbieden.

Dat laatste mag niet leiden tot de conclusie: 'Het is niet verboden, dus mag het wel.'

Volgens de Bijbel is begraven normaal, maar dat wil niet zeggen dat er geen uitzonderingsgevallen kunnen optreden, bijvoorbeeld bij besmettingsgevaar of calamiteiten

Wat is de regel in de Bijbel en waarom is dit de regel? Wat is tot heerlijkheid van God?

Niet begraven worden was een schande.

Naast de verwoesting van Jeruzalem en de ontheiliging van de tempel wordt in Psalm 79:3 het niet begraven van de doden genoemd als barbaarse praktijk van de vijand.

Psalm 79:1-3

O God, heidenvolken zijn in Uw eigendom gekomen, zij hebben Uw heilige tempel verontreinigd, zij hebben Jeruzalem tot een puinhoop gemaakt. 2 Zij hebben de dode lichamen van Uw dienaren aan de vogels in de lucht tot voedsel gegeven, het vlees van Uw gunstelingen aan de wilde dieren van het land. 3 Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten en er was niemand die hen begroef.

De straf die Izebel kreeg was dat ze niet begraven zou worden (2 Kon.9:10). We lezen dat haar lichaam door honden werd opgegeten. Dat was een vreselijk oordeel.

Deze voorbeelden laten zien dat God aan het omgaan met het overleden lichaam grote waarde hecht. We zien dat er een verband is tussen de wijze waarop men leefde en de wijze waarop men begraven werd.

Het verbranden in de Bijbel.

De doodstraf werd in het oude testament voltrokken door steniging of door het zwaard.

Je kunt dit o.a. vinden in Deut. 13:9 en 20:3.

In Israël verbrandde men het lichaam van de geliefde nooit. Dat kwam alleen voor als

er een ernstig misdrijf was gepleegd. Het was dan een ernstige straf. Na de zonde van incest moest men bijvoorbeeld verbrand worden (Lev.20:14). Hoererij van een dochter van een priester (Lev.21:9) was de straf verbranden. Na de ernstige zonde van de verbondsbreuk moest Achan met zijn familie verbrand worden (Jozua 7: 15). Het verbranden van de doden was in het O.T. dus vooral een straf die men ontving na een ernstige misstap. Het was een oordeel. De inwoners van Sodom en Gomorra werden met vuur verbrand wegens het ernstige kwaad wat men had bedreven.

Het laatste en eeuwige oordeel wat de wereld treffen zal is verbranding.

Openbaring 20:11-15

En de zee gaf de doden die in haar waren. Ook de dood en het rijk van de dood gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder overeenkomstig zijn werken. En de dood en het rijk van de dood werden in de poel van vuur geworpen. Dit is de tweede dood. En als iemand niet bleek ingeschreven te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen.

Markus 9:45-48

En als uw voet u doet struikelen, hak hem dan af; het is beter voor u kreupel het leven in te gaan dan met twee voeten geworpen te worden in de hel, in het onuitblusbare vuur, waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt. En als uw oog u doet struikelen, werp het dan uit; het is beter voor u met één oog het Koninkrijk van God in te gaan dan met twee ogen in het helse vuur geworpen te worden, waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt.

Het Nieuwe Testament.

De lijn die we in het O.T. tegenkomen, wordt zonder verandering voortgezet in het N.T. In Jezus' bediening komen we vele begrafenissen, graven en rouwstoeten tegen. We noemen de jongeling te Nain of Lazarus. Johannes de Doper werd na de moord begraven. Zelfs Ananias en Saffira werden ten grave gedragen (Hand.5). Het hoogtepunt is natuurlijk dat Jezus werd begraven.

Het is opmerkelijk dat bij de begrafenis van Jezus nadrukkelijk gezegd wordt dat men "Jezus" begraaft. In Lucas 23:52 lezen we dat men het "Lichaam van Jezus" vraagt aan Pilatus. Maar in Johannes 19:42 staat het zo indrukwekkend: "daar dan legden zij Jezus neder". Het lichaam van Jezus wordt hier voluit Jezus genoemd. Het is niet zomaar een "overschot van Jezus". Nee, het is Jezus zelf. De eerbied voor het lichaam is dezelfde eerbied die men voor de persoon heeft.

Geen verbod op het cremeren.

Al het bovengenoemde toont aan hoe veel belang Gods woord hecht aan de begrafenis. Er is echter geen enkele plaats waar de bijbel de crematie verbiedt.

Daarom moeten we de kern van de zaak zoeken in het onderwijs over de dood en opstanding.

De Here Jezus heeft dat loon gedragen en de dood is daarom overwonnen. Er is voor een Christen een levende hoop ook na de dood.

Het begraven van onze geliefden is een prachtig getuigenis.

Het begraven is een symbolische handeling die weergeeft wat we geloven over de toekomst van de overledene.

Begraven is niet de laatste eer bewijzen. Met begraven is het aardse leven uit. Begraven is niet de laatste handeling in verbinding met het aardse leven. Het is de eerste handeling in verbinding met het eeuwige voortbestaan in de toekomst. Begraven is zaaien in de toekomst, kom hierop later terug. Begraven hoort niet bij het sterven het hoort bij de opstanding!

Dood van het lichaam.

In de Bijbel heeft de dood heeft 3 kanten nl. de geestelijke dood, de lichamelijke dood, en de eeuwige dood. Deze 3 zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

- 1) De eerste dood waar de mens ervaring mee kreeg, was de geestelijke dood. Toen Adam en Eva zondigden stierven ze op dat moment de geestelijke dood (Gen. 2:17). Na de zonde van ongehoorzaamheid kwam er een scheiding tussen God en de mens (Gen.2:17).
De verhouding tussen God en de mens veranderde totaal. Tevens kwam er scheiding tussen de mensen onderling.
- 2) De tweede dood waar de mens ervaring mee krijgt is de lichamelijke dood. Dat is een scheiding tussen het lichamelijke en het innerlijke (de ziel). Een mens is veel meer dan een biologisch wezen. De mens is lichaam, ziel en geest.
- 3) De derde dood is de eeuwige dood. Na het sterven blijft de mens leven maar de grote vraag is hoe in de eeuwigheid z'n relatie met God zal zijn. Een goddeloos mens, die het offer van Jezus niet aanvaard, zal in de eeuwigheid gescheiden moeten leven van God en de schuld zelf betalen..

Begraven: uiting van hoop.

De begrafenis wordt dan een uiting van hoop.

In 1 Cor.15:35-49 leert Paulus ons dat het begraven van een christen vergeleken kan worden met het zaaien van zaad in de aarde.

1 Cor. 15:42-45

Zo zal ook de opstanding van de doden zijn. Het lichaam wordt gezaaid in vergankelijkheid, het wordt opgewekt in onvergankelijkheid. Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Een natuurlijk lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam wordt opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam en er is een geestelijk lichaam.

Ook de zaadkorrel sterft, maar vanuit die "dood" komt nieuw leven voort. Het nieuwe is veel groter en mooier dan het oude. Eens zullen allen de stem van de Heere Jezus horen (Joh.5:28). Het nieuwe Lichaam, ziel en geest is een gave van God die Hij zal geven op grond van de kruisdood van de Heere Jezus.
De dood van het oude geeft een nieuw begin.

Begraven het symbool van zaaien.

Wanneer wij onze geliefden aan de aarde toevertrouwen drukken we daarmee een grote hoop uit. Die hoop is gebaseerd op de historische opstanding van de Heere Jezus. Er is vooral grote waarde in de symboliek.

Natuurlijk weet God ook de doden, die omgekomen zijn in grote branden of die "begraven" zijn in de golven van de oceanen, terug te vinden. Het gaat er niet om dat God het graf nodig heeft om die mens terug te vinden.

Het gaat erom dat christenen getuigen van de hoop die in hen is.

Zoals de Hindoe z'n doden verbrandt, omdat ze geloven dat het nodig is voor de geesten, zo zal de christen z'n doden begraven omdat ze hopen op de opstanding uit de doden.

En dit hopen is niet een hopen als uitdrukking van onzekerheid maar een uitdrukking van een vaste hoop. Met de crematie drukken we heel iets anders uit. We drukken er mee uit dat we geen hoop over de dood heen hebben.

Bij het begraven echter drukken we uit dat we hopen (zeker weten) op God die de doden opwekt.

Samenvatting:

- **Crematie**

Volgens oosterse opvattingen was het lichaam een kooi waaruit de ziel bevrijd moest worden. Zo wil men de ziel bevrijden van het tijdelijke huis van het lichaam. Men gelooft dat niet alle band van de ziel met het lichaam verbroken wordt en is een verandering voor de ziel om vrij te komen (reïncarnatie)

- In het Oude Testament werden lijken verbrand als een 'oordeel' van God (Lev 20:14 en 21:9)
- Niet begraven worden was een schande

Begraven

- Het lichaam waarin wij wonen is niet van onszelf. In dat lichaam horen wij God en Christus groot te maken. Voor Paulus gold dat ook in de dood of bij het sterven (Fil. 1:20). Dat gelovigen zich lieten begraven staat bijbels vast, zie Gen. 15:15; 23:4; 47:30. Daarbij spreekt het idee van de opstanding een rol.

Waarom begraven?

- Achter het begraven gaat een symboliek schuil: het is een zaaien!
- Het is eigenlijk niet de laatste eer bewijzen; opwekken is een eer
- Begraven hoort bij de opstanding en niet bij sterven, zie 1 Kor. 15:1-3;
- God heeft zelf een prachtig voorbeeld gegeven: Hij begroef Mozes!;
- De Heer Jezus spreekt over zijn sterven als over het gaan in de aarde van een tarwekorrel: Joh. 12:24.